

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Věry Pazderové, LL.M., M.A., a JUDr. Davida Krysky, Ph.D., ve věci

žalobce: **V. Š.**
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Jiřím Kokešem
sídlem nám. T. G. Masaryka 153, Příbram

proti

žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**
sídlem Zborovská 11, Praha 5

za účasti: **1) Bc. K. J.**
bytem X
2) Z. P.
bytem X
3) I. J.
bytem X
všichni zastoupeni advokátem Mgr. Jiřím Kokešem
sídlem nám. T. G. Masaryka 153, Příbram

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 12. 7. 2022, č. j. 085289/2022/KUSK,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

1. Městský úřad Příbram (dále jen „městský úřad“) rozhodnutím ze dne 1. 3. 2022, č. j. MeUPB 21405/2022, vyhověl žádosti T. M. a společnosti ORFAR s. r. o. o dělení pozemků parc. č. XA, parc. č. XB, parc. č. XC, parc. č. XD, parc. č. XE, parc. č. XF, parc. č. XG a parc. č. XH v k. ú. X a v obci X (všechny dále uvedené pozemky se nacházejí v témže katastrálním území).
2. Žalobce byl vedlejším účastníkem tohoto řízení jakožto vlastník sousedního pozemku parc. č. XCH. Společně s osobami zúčastněnými na řízení (spoluvlastníky pozemku parc. č. XI) podal proti zmíněnému rozhodnutí odvolání, které žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí městského úřadu potvrdil.

II. Průběh řízení před soudem a posouzení žaloby

3. Žalobce a osoby zúčastněné na řízení [původně žalobci a) až d)] brojili proti rozhodnutí žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
4. Z důvodu nezaplacení soudního poplatku však soud řízení o žalobách osob zúčastněných na řízení [původně žalobců b) až d)] zastavil usnesením ze dne 18. 9. 2024, č. j. 54 A 56/2022-48 (dále též „usnesení 54 A 56/2022“), které nabylo právní moci dne 20. 9. 2024. Soud proto pokračoval pouze v řízení o žalobě výše uvedeného žalobce [původně žalobce a); původní žalobci b) až d)] sdělili, že hodlají uplatňovat práva osob zúčastněných na řízení].
5. V témže usnesení soud upozornil, že z úřední činnosti zjistil, že žalobce již není vlastníkem pozemku parc. č. XCH, od něhož odvozoval dotčení svých práv ve správním řízení [v žalobě všichni původní žalobci sice uvedli, že napadeným rozhodnutím došlo k zásahu do jejich práv k pozemkům parc. č. XJ a parc. č. XI, uvedení pozemku parc. č. XJ je však zjevným překlepem, neboť jej jak v průběhu správního řízení, tak doposud vlastní A. K.; pozemek parc. č. XI pak v průběhu správního řízení vlastnily a i doposud vlastní osoby zúčastněné na řízení].
6. Dále soud ve zmíněném usnesení konstatoval, že nahlédnutím do katastru nemovitostí zjistil, že žalobce daroval v průběhu soudního řízení (darovací smlouvou ze dne 15. 6. 2023) pozemek parc. č. XCH své dceři H. B. do jejího výlučného vlastnictví. Upozornil proto žalobce, že má s ohledem na tuto skutečnost za to, že žalobce již nemůže být dotčen na svých veřejných subjektivních právech dělením pozemků uvedených výše v bodu 1.
7. Rozhodnutí o dělení pozemků se vztahuje k dotčeným nemovitostem, jedná se tak o rozhodnutí *in rem*. Ve správním řízení a v žalobě žalobce dovozoval dotčení svých práv (právní sféry) od vlastnického práva k nemovitosti, konkrétní k pozemku parc. č. XCH. Změnou osoby vlastníka tohoto pozemku došlo ke změně osoby, která je nositelem hmotného práva, jež může být rozhodnutím o dělení pozemků dotčeno.
8. Soud proto v již zmíněném usnesení 54 A 56/2022 odkázal na § 107a odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s § 64 s. ř. s. Podle § 107a odst. 1 o. s. ř. platí, že „[m]á-li žalobce za to, že po zahájení řízení

nastala právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod nebo přechod práva nebo povinnosti účastníka řízení, o něž v řízení jde, může dříve, než soud o věci rozhodne, navrhnout, aby nabyvatel práva nebo povinnosti, popřípadě ten, kdo převzal výkon vlastnického práva k majetku, o něž v řízení jde, vstoupil do řízení na místo dosavadního účastníka; to neplatí v případech uvedených v § 107“. Podle odstavce 2 téhož ustanovení platí, že soud návrhu usnesením vyhoví, jestliže se prokáže, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost uvedená v odstavci 1, a jestliže s tím souhlasí ten, kdo má vstoupit na místo žalobce.

9. Z popsaneho důvodu soud žalobce vyzval, aby v případě, že hodlá učinit návrh ve smyslu § 107a o. s. ř., tak učinil ve lhůtě dvou týdnů od doručení usnesení 54 A 56/2022. Toto usnesení bylo zástupci žalobce doručeno dne 20. 9. 2024. Podáním ze dne 4. 10. 2024 požádal žalobce o prodloužení lhůty k případnému učinění návrhu podle § 107a o. s. ř., a to z důvodu seznámení žalobcovy dcery s předmětnou věcí a případné přípravy jejího souhlasu se vstupem na místo dosavadního žalobce. Soud této žádosti vyhověl a přípisem ze dne 11. 10. 2024 prodloužil lhůtu k učinění případného návrhu ve smyslu § 107a o. s. ř. do 25. 10. 2024.
10. Žalobce návrh podle § 107a o. s. ř. neučinil ve stanovené lhůtě ani později ke dni vydání tohoto rozsudku. Soud má přitom za to, že lhůta poskytnutá k učinění návrhu podle § 107a o. s. ř. byla dostatečná, neboť od doručení usnesení 54 A 56/2022 dne 20. 9. 2024 do uplynutí lhůty stanovené soudem uplynuly více než čtyři týdny a do doby vydání tohoto rozsudku dokonce více než devět týdnů. Další žádost o prodloužení lhůty soud neobdržel.
11. Je přitom třeba připomenout, že pokud nastane skutečnost předvídaná v § 107a odst. 1 o. s. ř., soud nepostupuje z úřední povinnosti (na rozdíl od tzv. univerzální sukcese, resp. ztráty způsobilosti být účastníkem řízení, viz § 107 o. s. ř.), ale pouze k návrhu žalobce, aby na jeho místo nastoupil nabyvatel práva nebo povinnosti, o něž v řízení jde. Jinými slovy, jednou z nezbytných podmínek pro aplikaci institutu procesního nástupnictví podle § 107 o. s. ř. je návrh dosavadního žalobce [viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 3. 9. 2020, č. j. 5 As 246/2020-18]. Takový návrh v nynějším řízení podán nebyl, ačkoliv byl žalobci poskytnut dostatečný čas k jeho podání.
12. Zároveň po darování pozemku parc. č. XCH dceři a ani v reakci na usnesení 54 A 56/2022 žalobce v žádném podání netvrdil, že by byla jeho práva nadále dotčena i přesto, že již není vlastníkem zmíněného pozemku.
13. Soud se proto musel zabývat otázkou, zda žalobce nadále (a tedy i v době vydání tohoto rozsudku) disponuje aktivní věcnou legitimací, neboť se jedná o otázku, kterou soud musí zkoumat z úřední povinnosti (viz např. rozsudek NSS ze dne 29. 10. 2019, č. j. 3 As 198/2017-51, bod 21; dále též „rozsudek 3 As 198/2017“).
14. Ve zmíněném rozsudku Nejvyšší správní soud zdůraznil, že změna vlastnického práva v průběhu řízení před krajským soudem má zásadní význam z pohledu (ne)existence aktivní věcné legitimace. Aktivně věcně legitimována k podání žaloby podle § 65 a násl. s. ř. s. je totiž pouze osoba, která je nositelem subjektivního hmotného práva, do něhož mělo být správním rozhodnutím zasazeno (bod 23). Toto zasažené (ve smyslu ustálené judikatury alespoň dotčené) právo přitom obvykle není imanentně spojeno s osobou žalobce; typickým případem je právo vlastnické. V takovém případě s pozbytím vlastnictví přestává být původní vlastník nositelem práv a povinností spojených s předmětem vlastnictví. Je to naopak nový vlastník, do jehož vlastnických práv k nabyté věci nadále zasahuje veřejnoprávní regulace představovaná účinky správního rozhodnutí (bod 24).

15. V případě rozhodnutí *in rem* nelze podle Nejvyššího správního soudu z povahy věci oddělit aktivní věcnou legitimaci k podání žaloby (a dalšímu vedení řízení před správním soudem) od vlastnického práva k věci, tvořící součást předmětu řízení završeného napadeným správním rozhodnutím. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že pokud stěžovatelka v průběhu řízení před městským soudem vlastnické právo k dotčené nemovitosti převedla na jiný subjekt, pozbyla tím i svou aktivní věcnou legitimaci pro další vedení řízení (bod 25).
16. Pro účely nynějšího řízení přitom není rozhodné, že správní rozhodnutí stěžovatelce ve věci posuzované v rozsudku 3 As 198/2017 přímo zakládalo práva a povinnosti (jednalo se o prohlášení nemovitosti v jejím vlastnictví za kulturní památku), zatímco žalobce byl v nynějším řízení vedlejším účastníkem. Podstatná je naopak skutečnost, že žalobce shodně jako zmíněná stěžovatelka v žalobě tvrdil, že napadené rozhodnutí zasahuje do jeho vlastnického práva. Plně se proto uplatní výchozí premisa rozsudku 3 As 198/2017, podle které s pozbytím vlastnictví přestává být původní vlastník nositelem práv a povinností spojených s předmětem vlastnictví.
17. Nejvyšší správní soud ve zmíněném rozsudku dále upřesnil, že v popsané situaci (tedy v případě převodu dotčeného vlastnického práva) nedochází k pozbytí aktivní *procesní* legitimace, a proto není namístě žalobu odmítnout (bod 26). Dodal však, že právě uvedený závěr neznamená, že by krajský soud mohl od pozbytí aktivní *věcné* legitimace stěžovatelky odhlédnout (byla-li mu tato skutečnost známa), neboť v situaci, kdy je evidentní, že stěžovatelka již není nositelkou subjektivních práv, do nichž by napadené správní rozhodnutí nadále zasahovalo, je bezpředmětné zabývat se důvodností její žalobní argumentace. Za tohoto stavu je pojmově vyloučeno poskytnout stěžovatelce požadovanou soudní ochranu; té by se mohl dovolávat pouze subjekt, který předmětnou nemovitost nabyt do svého vlastnictví (tamtéž).
18. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že pokud stěžovatelka i nadále trvala na tom, aby její žaloba byla věcně projednána, neměl krajský soud jinou možnost, než pro nedostatek její aktivní *věcné* legitimace žalobu *zamítnout* (bod 26). Krajskému soudu pak vytknul, že i poté, co zjistil, že stěžovatelka již není nositelkou subjektivního práva, do kterého mělo být napadeným správním rozhodnutím zasazeno, věcně projednal její žalobní námitky. **Existence subjektivního práva**, jehož se mělo správní rozhodnutí negativně dotknout, je **esenciálním předpokladem aktivní věcné legitimace** žalobce; **jeho absence či ztráta** tak podle Nejvyššího správního soudu **bez dalšího vylučuje, aby se soud zabýval zákonností napadeného rozhodnutí**, neboť rolí správního soudu je poskytovat individuální ochranu proti zásahu do těchto práv, nikoli provádět jakousi obecnou kontrolu zákonnosti takových aktů, bez přímé návaznosti na právní postavení žalobce (bod 30).
19. Pro úplnost lze odkázat též na některé navazující rozsudky krajských soudů, a to např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 13. 4. 2023, č. j. 51 A 83/2021-40, nebo rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 13. 12. 2022, č. j. 60 A 4/2021-124, které žaloby bez dalšího zamítly pro neexistenci/ztrátu aktivní věcné legitimace z důvodu změny osoby vlastníka.
20. Z výše vysvětlených důvodů se proto ani zdejší soud nemohl zabývat námitkami žalobce věcně a musel žalobu bez dalšího zamítnout. Žalobce totiž již není nositelem subjektivního práva, které mělo být podle původních žalobních tvrzení dotčeno. Napadené rozhodnutí proto již nemůže zasáhnout do jeho veřejných subjektivních práv. Žalobce přitom ani po upozornění soudu netvrdil, že by napadené rozhodnutí do jeho práv v současnosti

zasahovalo. Nepodal ani návrh na vstup do řízení současné vlastnice pozemku parc. č. XCH na jeho místo, přestože jej soud na tuto možnost upozornil a poskytl mu dostatek času.

21. Podmínky pro zamítnutí žaloby bez dalšího z důvodu neexistence aktivní věcné legitimace žalobce v době vydání tohoto rozsudku proto byly splněny.

III. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

22. S ohledem na výše uvedené soud neshledal žalobu důvodnou a nezjistil ani žádné vady, k nimž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Pro úplnost soud dodává, že byly splněny podmínky pro rozhodnutí věci bez jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.), neboť oba účastníci s tímto postupem souhlasili (žalobce výslovně a žalovaný implicitně).
23. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení nevznikly žádné náklady převyšující náklady na běžnou úřední činnost.
24. Osobám zúčastněným na řízení soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jim v tomto řízení neuložil žádnou povinnost a ani neshledal žádné okolnosti hodné zvláštního zřetele pro přiznání náhrady nákladů (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. listopadu 2024

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu